

Sygn. akt II CSK 124/10

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lipca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Górowski (przewodniczący)

SSN Dariusz Dończyk

SSN Dariusz Zawistowski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa T. L. i R. B.

przeciwko R. G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 lipca 2010 r.,

skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 15 października 2009 r., sygn. akt II Ca (...),

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w K. wyrokiem z dnia 19 maja 2009 r. utrzymał w mocy nakazy zapłaty z dnia 11 grudnia 2008 r., którymi zasądzono od pozwanego na rzecz powodów kwoty po 75 000 zł. Ustalił, że powodowie i pozwany byli współnikami spółki sp. z o.o.

„M(...)”. Na podstawie umowy z dnia 27 czerwca 2008 r. pozwany kupił od powodów po 120 udziałów w tej spółce o wartości 225 000 zł. W dniu zawarcia umowy na rzecz każdego z powodów zapłacił 150 000 zł. Pozostała należność miała być zapłacona w 12 ratach poczynając od dnia 20 października 2008 r. W umowie zastrzeżono, że w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek rat zbywca może postawić pozostałą do zapłaty należność w stan natychmiastowej wykonalności. Powodowie podpisali zobowiązanie dotyczące zakazu konkurencji. Powodowie rozpoczęli własną działalność gospodarczą pod firmą L(...) R. B. i T. L. sp. jawna. Spółki L(...) i M(...) zajmują się handlem przyprawami, ziołami i bakaliami. Pismem z dnia 4 listopada 2008 r. pełnomocnik powodów wezwał pozwanego do zapłaty 75 000 zł. Pozwany wzywał powodów do zaprzestania prowadzenia działalności konkurencyjnej i zapłaty odszkodowania. Pismem z dnia 21 listopada 2008 r. zawiadomił powodów o nabyciu wierzytelności od spółki M(...) w drodze cesji, a następnie przedstawił ją do potrącenia. W ocenie Sądu pierwszej instancji powództwo było uzasadnione bowiem pozwany nie wywiązał się z obowiązku zapłaty części ceny. Pozwany nie mógł zaś dokonać potrącenia wierzytelności, której istnienie wywodził z czynu niedozwolonego. Zgodnie bowiem z art. 505 pkt 3 k.c. takie wierzytelności nie mogą być umarżane przez potrącenie.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 15 października 2009 r. oddalił apelację pozwanego, dzieląc ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu pierwszej instancji.

Skarga kasacyjna pozwanego została oparta o obie podstawy określone w art. 398³ § 1 k.p.c. Zarzucono w niej naruszenie art. 505 pkt 3 k.c. oraz art. 233, art. 227 i art. 328 § 2 k.p.c. W oparciu o te zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa, ewentualnie uchylenie tego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z brzmieniem art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustaleń faktycznych oraz oceny dowodów. Dlatego też zarzuty naruszenia art. 233 k.p.c. poprzez poczynienie błędnych ustaleń faktycznych oraz dokonanie błędnej oceny dowodów nie mogły stanowić podstawy uwzględnienia skargi kasacyjnej. Odnośnie pozostałych zarzutów naruszenia przepisów postępowania skarżący nie wykazał zaś, że wskazane przez niego uchybienia procesowe miały istotny wpływ na wynik sprawy, czego wymaga art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. Skarga kasacyjna w

części, w której została oparta o podstawę naruszenia przepisów postępowania była zatem nieuzasadniona.

Usprawiedliwiony był natomiast zarzut naruszenia art. 505 pkt 3 k.c. W przepisie tym jest mowa, że nie mogą być umorzone przez potrącenie wymienione w nim wierzytelności. Zawarte w nim wyłączenia dopuszczalności potrącenia mają na celu ochronę interesu wierzyciela wzajemnego. W uzasadnieniu wyroku z dnia 23 stycznia 2004 r., III CK 251/02 Sąd Najwyższy stwierdził, że przepis art. 505 k.c. stanowi wyjątek od zasady wynikającej z art. 498 k.c. i powinien być rozumiany w ten sposób, że wymienione w nim wierzytelności nie mogą być umorzone wbrew woli wierzyciela. Podobną ocenę wyraził Sąd Najwyższy także w wyroku z dnia 21 grudnia 1967 r., I CR 481/67 (OSNC 1968, nr 11, poz. 186). Oznacza to, że wierzyciel, którego wierzytelność wynika z czynu niedozwolonego może przedstawić ją do potrącenia z wierzytelnością, która nie jest wymieniona w art. 505 k.c. Odmiennie stanowisko przyjęte przez Sąd Okręgowy, stanowiące podstawę wydania zaskarżonego wyroku, było błędne. Z tego względu skarga kasacyjna podlegała uwzględnieniu i zaskarżony nią wyrok został uchylony (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.).